НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Анкета за специфицирање на статистичките податоци за извршените активности во платниот промет доставени до Народната банка на Република Македонија од страна на известувачите

Предмет на анкетата се податоците кои носителите на платниот промет и правните лица кои не се носители на платен промет, а се вклучени во работењето на платен систем или вршат други услуги поврзани со плаќањата (известувачите), согласно Упатството за доставување податоци за извршени активности во платниот промет ("Службен весник на РМ". Бр. 159/07, 97/08 и 64/13) ги доставуваат до Народната банка на Република Македонија на месечна основа.

Цел на анкетата е собирање на информации за сите видови на статистички податоци кои известувачите ги доставуваат до Народната банка на Република Македонија, утврдување на евентуални дискрепанции на доставуваните податоци во однос на дефинициите на податоците и содржината на одредените категории на податоци систематизирани во соодветните Обрасци од Упатството, како и создавање на солидна основа за развој на нови подзаконски акти со кои подетално ќе се разработи и регулира проблематиката на платежната статистика.

<u>Податоци за институцијата и лицата кои ја пополнуваат анкетата:</u>

Назив на институцијата____

Адреса____

Координатор на активноста____

Тел. за контакт____

Емаил адреса____

Лице за контакт____

Тел. за контакт____

Емаил адреса____

I. <u>Образец ПС- 01 Сметки</u>

Со оглед дека Образецот ПС-01 содржи податоци за бројот на сметки на правни и физички лица отворени во банката и податоци за начинот на нивната достапност, ве молиме одговорете на следните прашања:

1. Опишете ја методологијата во согласност со која ги идентификувате и броите отворените сметки на правните и физичките лица со цел да ги вклучите како податок во наведениот образец:

----

2. Наведете ги видовите на сметки кои ги вклучувате во податокот - број на отворени сметки согласно употребената методологија:

а) за правни лица: ---

б) за физички лица: ---

----

3. Во која категорија од образецот ПС-01 се внесуваат сметките на физичките лица кои вршат регистрирана дејност?

а) физички лица

б) правни лица

4. Во која категорија од образецот ПС-01 се внесуваат сметките на физичките лица кои вршат вршат јавно овластување согласно Закон?

а) физички лица

б) правни лица

5. Дали во податоците кои се однесуваат за бројот на отворени сметки на правни и физички лица ги внесувате и податоците за бројот на отворени денарски сметки на:

а) нерезиденти - правни лица:

да

не

б) нерезиденти - физички лица:

да

не

6. Специфицирајте ги начините на достапност на сметките за физички и правни лица кои ги пријавувате во образецот ПС-01:

6.1 физички лица – достапност на сметки

	за извештаи:		***за плаќања и извештаи:***	
а) интернет	**да**	**не**	**да**	**не**
б) мобилен телефон	**да**	**не**	**да**	**не**
в) смс	**да**	**не**	**да**	**не**
г) емаил	**да**	**не**	**да**	**не**
д) извод добиен преку АТМ	**да**	**не**	**да**	**не**

6.2 правни лица – достапност на сметки

	за извештаи:		***за плаќања и извештаи:***	
а) интернет	**да**	**не**	**да**	**не**
б) мобилен телефон	**да**	**не**	**да**	**не**
в) смс	**да**	**не**	**да**	**не**
г) емаил	**да**	**не**	**да**	**не**
д) извод добиен преку АТМ	**да**	**не**	**да**	**не**

7. Доколку вашата институција располага и со други начини за достапност на сметките на физичките и правните лица (покрај наведените во прашањето бр.7), специфицирајте ги истите и наведете дали и во кој ред од образецот ПС01 нив ги пријавувате:

----

8. Дали вашата институција ја нуди можноста за отворање на ***трансакциска - повеќевалутна сметка*** на која физичките лица може да имаат денарски и девизни средства?

да

не

9. Доколку вашиот одговор е позитивен, наведете ја намената и основните карактеристики на оваа сметка:

----

10. Дали податокот за бројот на отворени трансакциски - повеќевалутни сметки со денарска компонента го пријавувате во Образецот ПС-01?

да

не

11. Дали во случај на постоење отворена ***трансакциска - повеќевалутна сметка*** (со денарска компонента) , на физичките лица им отворате и **трансакциска - едновалутна сметка во денари?**

II. Образец ПС-02 Кредитни трансфери

Кредитниот трансфер преставува платна трансакција со која се врши пренос на средства на сметката на примачот на плаќањето врз основа на налог издаден од плаќачот, при што примачот и плаќачот може да биде исто лице.

Податоците за наведениот вид на платна трансакција се внесуваат во Образецот ПС-02, а нивното пријавување го врши известувачот којшто ги примил поднесените налози за безготовинско плаќање (платни инструменти – хартиени налози или налози преку ПС или друг терминал) и ги извршил/иницирал како други налози за плаќање.

Со оглед дека Образецот ПС- 02 содржи податоци за платните трансакции извршени врз основа на платните инструменти (ПП30, ПП31, ПП32, ПП50, ПП53) поднесени во хартиена форма или преку ПС/друг терминал, податоци за издадени други налози и податоци за налози издадени преку мобилен телефон, ве молиме одговорете на следните прашања:

12. Дали преносот на парични средства од една трансакциска сметка на друга го вршите и со налози за плаќање кои не се опфатени со образецот ПС-02?

да

не

13. Доколку вашиот одговор на прашањето бр.12 е позитивен специфицирајте ги:

а) соодветните налози за плаќање врз основа на кои го вршите преносот на паричните средства од сметката;

-- и

б) соодветниот ред од образецот во кој ги вклучувате податоците за платните трансакции поврзани со горенаведените налози за плаќање

----

14. Дали во образецот ПС-02 ја броите и уплата на готови пари во корист на трансакциска сметка која се води кај друга банка, во случај кога уплатата ја врши физичко лице кое не е сопственик на сметката на која се врши уплата?

да

не

а) Со оглед на фактот дека вршењето на трансакцијата опишана во прашањето бр.14 може да опфаќа две трансакции (уплата на готови парични средства на трансакциска сметка на банката и генерирање на налог за безготовинско плаќање за пренос на паричните средства од трансакциската сметка на банката на трансакциската сметка на клиентот), ве молиме специфицирајте дали пријавувате една или две трансакции и наведете го платниот инструмент, видот на образецот и соодветниот ред во кој истите ги пријавувате:

----

15. Дали во образецот ПС-02 ја броите и уплата на готови пари во корист на трансакциска сметка која се води во банката каде се врши уплатата, во случај кога уплатата ја врши физичко лице кое не е сопственик на сметката на која се врши уплата?

да

не

а) Со оглед на фактот дека вршењето на трансакцијата опишана во прашањето бр.15 може да опфаќа две трансакции (уплата на готови парични средства на трансакциска сметка на банката и генерирање на налог за безготовинско плаќање за пренос на паричните средства од трансакциската сметка на банката на трансакциската сметка на клиентот), ве молиме специфицирајте дали пријавувате една или две трансакции и наведете го платниот инструмент, видот на образецот и соодветниот ред во кој истите ги пријавувате:

----

16. Дали во образецот ПС-02 ги вклучувате и платните трансакции:

а) пренос на парични средства на одобрен кредит од трансакциска сметка на известувачот, на трансакциска сметка на корисникот на кредитот која ја води друга банка;

да

не

б) пренос на парични средства на одобрен кредит од трансакциска сметка на известувачот, во полза на трансакциска сметка на корисникот на кредитот која се наоѓа кај истата институција (известувач) во случај кога преносот е извршен врз основа на интерен налог за плаќање на корисникот на кредитот;

да

не

в) пренос на парични средства - кредитен трансфер со кој се подмирува ратата/ануитетот на кредитот, издаден преку електронско банкарство со задолжување на трансакциската сметка во полза на сметката на известувачот;

да

не

г) пренос на парични средства - кредитен трансфер со кој се врши задолжување на трансакциските сметки на банката, во корист на трансакциските сметки на:

- Народната банка на Република Македонија

да (опфатени се сите сметки на НБРМ)

не

делумно (наведете ги броевите на сметките кои се опфатени:

-деловна банка која работи на територијата на Република Македонија;

да

не

-небанкарски институции

да

не

17. Доколку вашиот одговор на прашањата под бр. 16 е позитивен, наведете во кој ред од образецот ги вклучувате горенаведените платни трансакции:

----

18. Наведете го платниот инструмент што го користите при извршување на решенијата за присилна наплата и бројот на образецот во кој ги внесувате платните трансакции поврзани со извршувањето:

----

19. Дали во образецот ПС-02, во редовите кои се однесуваат на податоците за платните трансакции извршени врз основа на платните инструменти/други налози поднесени преку ПС/друг терминал ги вклучувате и платните трансакции произлезени од:

а) налози за плаќање поднесени од страна на имателите на сметки на терет на нивните трансакциски сметки во банката преку услугите на електронско банкарство кои се темелат на **интернет технологија;**

да

не

б) налози за плаќање поднесени од страна на имателите на сметки на терет на нивните трансакциски сметки во банката кои се темелат на комуникациска технологија на **фиксна телефонска мрежа**;

да

не

в) налози за плаќање поднесени од страна на имателите на сметки на терет на нивните трансакциски сметки во банката преку употреба на **АТМ-**и кои освен функцијата на исплата / уплата на готови пари, му овозможуваат на корисникот и функција на безготовинско плаќање;

да

не

г) налози за плаќање поднесени од страна на имателите на сметки на терет на нивните трансакциски сметки во банката со користење на услугата – **мобилен телефон** согласно која корисникот, после договорената услуга и инсталирањето на апликацијата на неговиот преносен уред, може да зададе платна трансакција со задолжување на својата сметка.

да

не

20. Доколку одговорот на некое од прашањата под реден број 19 е негативен, специфицирајте дали и во кој образец ги пријавувате наведените трансакции:

----

21. Дали во редовите од образецот кои се однесуваат на хартиените налози за плаќање ги вклучувате и налозите за плаќање поднесени со телефакс, фиксен телефон или друго средство за кои вашата банка мора рачно да интервенира со цел да го изврши налогот:

да

не

22. Доколку вашиот одговор на прашањето бр.21 е позитивен, наведете го соодветниот ред и број на образецот во кој ги вклучувате платните трансакции за кои рачно сте интервенирале:

----

23. Специфицирајте ги сите видови на податоци - платни трансакции кои ги вклучувате во образецот ПС-02, а се однесуваат на категоријата - Други налози (интерни и меѓубанкарски трансакции):

а) интерни трансакции извршени во рамките на банката:

б) меѓубанкарските трансакции (вклучувајќи ја и НБРМ):

----

24. Со оглед на фактот дека во различните деловни банки постојат ***<u>различни технички решенија</u>*** за начинот на пријавување на провизиите за реализираните трансакции и трансакциите поврзани со активни и пасивни камати во текот на денот, ве молиме специфицирајте го начинот на кој го пријавувате бројот на трансакции поврзани со провизии и камати од аспект на тоа дали провизијата/каматата:

а) се пресметува и пријавува по секоја реализирана трансакција, при што секоја провизија се брои засебно и се прикажува во извештајот;

провизија	камата
да	**да**
не	**не**

б) се пресметува за сите трансакции и се пријавува како една трансакција во текот на денот со збирна вредност;

провизија	камата
да	**да**
не	**не**

в) Наведете го видот на образецот и соодветниот ред во кој го пријавувате бројот на трансакции поврзани со провизии/камати кои произлегуваат од нивната реализација:

----

25. Доколку во вашата институција постојат и други основи за плаќање со кредитни трансфери (покрај веќе наведените) специфицирате дали ги пријавувате истите, заедно со платниот инструмент со кој се врши нивното реализирање:

III. Образец ПС-03 Чекови

Во Образецот ПС-03 е уредено да се внесуваат податоци за платните трансакции извршени со употреба на платните инструменти: Чек (образец ПП20), Барирран чек (образец ПП21) и Чек по тековна сметка на граѓани (образец ПП22).

Со оглед дека правните и физичките лица наведените платни инструменти можеа да ги поднесуваат за наплата кај банките заклучно со крајот на ноември 2007 година ("Службен весник на РМ" бр.25/07), одговорете на следните прашања:

26. Дали вашата банка доставува податоци за платните трансакции кои произлегуваат од употребата на чекови?

да

не

27. Доколку вашиот одговор на прашањето бр.26 е позитивен, специфицирајте го видот на чекот, подносителите на чековите (физички или правни лица) и основот за иницирање на соодветните платни трансакции кои ги броите и внесувате како податок во образецот ПС-03:

IV. Образец ПС- 04 Уплата

Уплатата преставува платна трансакција која овозможува уплата на готови пари од страна на корисникот на платната трансакција – уплатувач во полза на сопствената сметка која се води кај известувачот, во полза на сметката на известувачот и во полза на туѓа смета.

Платните трансакции поврзани со уплатите се бројат на страната на уплаќачот, односно на местото на кое е извршена уплатата.

Со оглед дека во Образецот ПС-04 се внесуваат податоци за уплата на готови пари со платните инструменти ПП10 и ПП50 и податоци за уплати на готови пари со други налози, дали при пополнувањето на образецот ги броите и следните уплати на готови пари:

28. Уплата на готови пари на сметка на корисникот на платната услуга од страна на неговиот полномошник или законски застапник:

да

не

29. Плаќање на камати и надоместоци во корист на известувачот:

да

не

30. Плаќање на рати од кредит во готови пари во корист на известувачот:

да

не

31. Плаќање на месечни трошоци за користење на платежна картичка во готови пари на шалтерот на известувачот кој воедно е издавач на картичката:

да

не

32. Специфицирајте ги сите видови на налози кои ги вклучувате во редот- Други налози од образецот ПС-04:

V. Образец ПС-05 Исплата

Исплата преставува платна трансакција која овозможува подигање на средства -готовина од сопствената сметка која се води кај известувачот, односно исплата на готови пари од сметката на известувачот согласно законските прописи за подигање на ефектива.

Со оглед дека во Образецот ПС-05 се внесуваат податоци за исплата на готови пари со платните инструменти (ПП40, ПС41) и податоци за исплата на готови пари со други налози дали при пополнување на образецот ги внесувате следните видови на податоци:

33. Исплата на готови пари од сметката на корисникот на платната услуга на неговиот полномошник или законски застапник:

да

не

34. Исплата на готови пари по дознаки, судски решенија на граѓани и исплата на пензии (доколку известувачот има склучено договор со пошта за сервисирање)?

да

не

35. Други исплати ---

----

36. Специфицирајте ги сите видови на налози кои ги вклучувате во редот- Други налози од образецот ПС-05:

----

37. Наведете во кој образец го вклучувате:

а) подигањето на готови пари од трансакциска сметка преку АТМи;

--------; и

б) **подигањето на готови пари како дел од плаќањето на ПОС терминали**

VI. ПС-06 Директно задолжување

38. Специфицирајте ги ***примените основи за плаќање*** согласно кои вршите директното задолжување на сметката на плаќачот (задолжување за кое имате претходно добиено авторизација од страна на плаќачот):

----

39. Кои хартиени налози за плаќање/преку ПС или друг терминал, вклучувате во Образецот ПС-06?

----

40. Дали во Образецот ПС-06 ги вклучувате и платните трансакции кои произлегуваат откако ќе се воспостави траен налог?

да

не

41. Доколку вашиот одговор на прашањето бр.40 е позитивен, наведете ги видовите на плаќања/наплата согласно кои го издавате трајниот налог:

----

42. Дали во образецот го вклучувате и плаќањето по основ на судски извршни решенија и решенија издадени од страна на надлежни органи и институции?

да

не

43. Доколку вашата банка спроведува останати договорни овластувања кои не се опфатени со прашањата, ве молиме истите да ги специфицирате и да го наведете образецот во кој ги евидентирате извршените платни трансакции:

<u>VII. ПС-08 и ПС-09 Платежни картички и уреди на кои тие се користат</u>

Обрасците ПС-08 и ПС-09 содржат податоци за платежните картички кои му овозможуваат на нејзиниот имател да изврши плаќања на стоките и услугите преку уред за нејзино прифаќање, подигање на готови пари, и воедно податоци за уредите на кои се користат платежните картички.

Со оглед дека во наведените обрасци, од страна на известувачот, се доставуваат податоци за издадените платежни картички и за сите платни трансакции извршени со тие платежни картички ве молиме одговорете на следните прашања:

44. Наведете ги брендовите на платежните картички (на пример:MasterCard, Maestro, Visa ………..) кои вашата банка ги има издадено на:

а) на правните лица:

б) на физичките лица:

----

45. Наведете ги сите видови на функции на издадените платежни картички (на пример: кредитна, дебитна, револвинг, деловна, бизнис, кобрендирана, итн) специфицирани за следните корисници:

а) физички лица: ---

б) правни лица: ---

---

46. Дали вашата институција издава картичка со кеш функција со единствена намена повлекување/депонирање готовина на АТМи?

да

не

47. Дали во полето од образецот кое се однесува на издадените картички со кеш функција ги вклучувате единствено податоците за извршените платни трансакции со овој вид на картичка?

----

48. Дали платежната картичка која нуди повеќе видови на функции (на пример кеш функција и дебитна функција), во Образецот ПС-08 ја броите два пати (во секоја од функциите што ги нуди) или само како картичка со дебитна функција?

----

49. Дали вашата институција издава картички за подароци (гифт картички)?

да

не

50. Доколку одговорот на прашањето бр.49 е позитивен ве молам наведете дали ги вклучувате и каде ги вклучувате овие видови на картички?

----

51. Специфицирајте ги видовите на податоци кои ги вклучувате во редот- Вкупен број на картички во циркулација од Образецот ПС-08 :

а) податок за бројот на сите валидни платежни картички, независно од тоа кога се издадени или колку активно истите се употребувани;

да

не

б) податок за бројот на платежните картички кои се барем еднаш употребени од моментот кога се издадени;

да

не

в) збирен податок од бројот на сите валидни платежни картички независно од тоа кога се издадени и податок од бројот на деактивирани платежни картички.

да

не

г)друго---

----

52. Кои функции ги имаат АТМите (сопствени и изнајмени) со кои располага вашата институција:

а) функција за повлекување на готовина;

да

не

б) функција за депонирање на готовина;

да

не

в) функција за безготовинско плаќање (кредит трансфер функција);

да

не

г) функција на менувачко работење.

да

не

д) друго --

----

53. Доколку вашата институција поседува АТМи со функција на безготовинско плаќање (кредит трансфер функција), наведете за кој вид на плаќања истите се користат:

----

54. Дали во редот - Вкупен број на АТМи кои ги сервисира известувачот – сопствени АТМи од Образецот ПС-08, покрај податокот за бројот на АТМи сопственост на банката која известува го вклучувате и бројот на АТМи сопственост на други банки кои ги прифаќаат платежните картички на банката известувач?

да

не

55. Дали преку вашата мрежа на АТМи ја нудите дополнителната услуга на имателите на платежни картички – **надополнување на припејд картички** преку АТМи?

да

не

56. Доколку одговорот на прашањето бр.55 е позитивен, наведете во кој образец и во кој ред од образецот го пријавувате овој вид на трансакции:

----

57. Дали во Образецот ПС-09, при внесување на податоците за прометот со платежните картички (број и вредност на реализирани трансакции) од аспект на локацијата на уредот за прифаќање на картички (АТМи, ПОС терминали и импринтери), како и според седиштето на издавачот на картичката ги вклучувате и следните податоци:

а) за бројот и вредноста на реализираните трансакции на терминали лоцирани во земјата со картички издадени во земјата;

да

не

б) за бројот и вредноста на реализираните трансакции на терминали лоцирани во земјата со картички издадени надвор од земјата;

да

не

в) за бројот и вредноста на реализираните трансакции на терминали лоцирани надвор од земјата со картички издадени во земјата.

да

не

г)друго ---

----

58. Дали во Образецот ПС-09, во редот кој се однесува на трансакциите реализирани преку ПС или друг терминал ги вклучувате следните податоци:

а) податоци за бројот и вредноста на реализираните трансакции со картички извршени преку интернет, при купување на производи и услуги од web порталите - виртуелните продавници во земјава со кои известувачите имаат склучено договори;

да

не

б) податоци за бројот и вредноста на реализираните трансакции со картички извршени преку интернет, при купување на производи и услуги од web порталите – виртуелните продавници во странство.

да

не

59. Дали го пријавувате бројот на виртуелните продавници со кои имате склучено договори за купување на производи или услуги?

да

не

60. Доколку одговорот на прашањето бр.59 е позитивен, ве молиме специфицирајте во кој образец го вклучувате бројот на виртуелните продавници: